

Parçada Anlam - 4 (Düşünceyi Geliştirme Yolları - Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Oyun; kendiliğinden ortaya çıkan, hedefi olmayan, mutluluk getiren bir aktivitedir. Eğlence, gelişim ve eğitim kaynağıdır. Çocuğun eğitiminde ve kişilik gelişiminde önemli bir yer tutar. Arnold'ın da dediği gibi oyun, bazı örnek durumlar meydana getirerek tecrübe ve tasarlama yoluyla gerçeği öğrenen insanın yeteneklerinin ortaya çıkışıdır. Çocuklar için çok ciddi bir uğraş olan oyun, çocuğun çevresi ile iletişim kurmasına, duygu ve düşüncelerini yansıtmaya yardımcı olur.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
B) Örnekleme yapılmıştır.
C) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Tanımlamaya başvurulmuştur.

2. Çantamı, istasyon kahvesine emanet ederek hemen yola çıktım. Güneş iyice yakmaya başlamadan ölü şehrin harabelerinde dolaşmak istiyordum. İzmir'e her gelişimde muhakkak bir kere uğradığım bu harabeler sanki seneden seneye daha da harap oluyor. Binlerce yıl önce, aralarında insanların yaşadığı mermerler bile kendilerini asırlarca bağrına basan, örtüp koruyan anlayışlı toprağın altından çıkarıldıklarına küsmüşçesine kararip kirleniyor.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
B) İkileme kullanılmıştır.
C) Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır.
D) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.

3. Annesinin dokunaklı sözlerinden, akıttığı yaşlardan Gündüz Alp'in yüreği parçalandı. Ne desin, ne söylesin bilemedi. Konuşmak istedi, konuşamadı. Başını önüne eğdi. Öylece bekledi. Gün doğmak üzereydi. Bir çare düşünmeli ve annesini teselli etmeliydi. Kendisini hiç bu kadar çaresiz hissetmemiştir.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Kişi
B) Yer
C) Zaman
D) Olay

4. Aşağıdaki metinlerden hangisinde yay ayrıç içinde ve rilen düşünceyi geliştirme yoluna başvurulmamıştır?

- A) Bugün dünyada altı yüz bine yakın robot kullanılmaktadır. Bunların %80'i Japonya'dadır. Diğer ülkelerdeki bilim adamları da Japonya'yla yarışabilmek için robot teknolojisi üzerinde çalışıyorlar. (Sayısal verilerden yararlanma)
B) Yağmurun ve rüzgârın şekillendirdiği tepeleri kaplayan kar, yolların üzerine yavaş yavaş yayılıyor. Üzüm bağları, kar altında kalıyor. Uçhisar'da karlı penceleler, üşümüş güvercinler, tüten bacalar bizi bir gelin edasıyla karşıyor. (Betimleme)
C) Tarihî mekânların korunması konusunda gerekli hassasiyeti gösteremiyoruz. Değerbilmez bir şekilde bu mekânların tarihî dokusuna zarar veriyoruz. Sümela Manastırı bunlardan biri. Orada bulunan mozaiklerin üzerine kazınmış isimler, değerbilmezliğin somut bir göstergesi. (Örnekleme)
D) Kutup bölgelerinde, karların birikmesiyle oluşmuş buz örtüleri bulunur. Bu buz örtülerinin üzerinde ve çevresinde birçok canlı türü vardır. (Tanımlama)

5. Doğal, tarihî ve arkeolojik zenginlikleriyle ünlü Göreme; İç Anadolu'da yer alan, basamaklar biçiminde ve farklı derinliklerde oyulmuş geniş bir platodur. Yüksek tepeleri, erozyona uğramış dik yamaçlı oluşumları ve peribacalarının içi oyularak yapılmış kilise, manastır, ev gibi tarihî yapılarıyla ünlü Kapadokya burada yer alır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme
B) Tanık gösterme
C) Örnekleme
D) Karşılaştırma

6. Posta güvercinleri, genellikle yuvalarından uzaklara uçmaz. Ama yuvasından uzaklara götürülürse yuvasını bulabilmek için uzun mesafeler katedebilir. Göçmen kuşlar, uçma konusunda posta güvercinlerinden daha yeteneklidir. Mevsimsel göçleri esnasında posta güvercinlerinin en az on katı yol alabilir.

Bu parçada yararlanılan düşünceyi geliştirme yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımlama
B) Betimleme
C) Benzetme
D) Karşılaştırma

Parçada Anlam - 4 (Düşünceyi Geliştirme Yolları - Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

7. Aşağıdakilerden hangisinde yay ayraç içinde verilen hikâye unsuru yoktur?

- A) Pencereden akseden aydınlık, kadının kınalı saçlarını parlatıyordu. Taranması bittikten sonra tekrar yemenisini bağladı. Mavi gözleri küçük ve buruşuk yüzüne yabancı gibiydi. (Kişi)
- B) Daha geceydi. Çoban Yıldızı, mışıl mışıl uyuyan insanlara derinlerden bakan tek bir göz gibi parlıyor, koyu karanlıklara beyaz bir ışık akıtıyordu. (Zaman)
- C) Kuvvetli bir rüzgâr esiyordu. Avukat Hacı Namık Efendi, kâğıtları uçmasın diye, zümrüt bir köşke benzeyen küçük dükkânının camlarını kapattı. (Yer)
- D) Ağrı Dağı'nın yamacında, dört bin iki yüz metrede bir göl vardır. Adına Küp Gölü derler. Bu göl, bir harman yeri büyüklüğündedir ve çok derindir. (Olay)

8. Hasan saatlerdir yürüyordu. Yürüdü yürüdü... Yürüdüğü yolda izler, gittikçe karışıyordu. Hava kararmak üzereydi. Gözlerini kaldırdı, ileriye baktı. Yolun dönemecinde küçük bir tepenin önüne gelmişti. Dönemecin karşısında iki üç çınar ağacı ile bir çeşme vardı. Durmadı, yürüdü. Bu tepenin eteğini dönünce sarp bir yokuş gördü. "Buradan çıkamam." diye düşündü. Hemen çömeldi ve dinlenmeye karar verdi.

Bu parçada anlatılan olay, aşağıdaki zaman dilimlerinin hangisinde gerçekleşmiştir?

- A) Sabah
B) Öğle
C) Akşamüstü
D) Gece

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım farklı bir kişi ağzından yapılmıştır?

- A) Kar yağışı etkisini artırdıkça aracın hızını biraz daha azalttım. Zaman ilerledikçe hiçbir şey görünmemeye başladı.
- B) Cebinde kalan son bozuklukları çıkarıp karşısındaki adama uzattı. Gönlü zengindi ama cebindekiler cimri davranıyordu.
- C) Etrafından gelen alaycı gülmelere aldirmeden düştüğü yerden kalkıp sakın adımlarla yoluna devam etti.
- D) En büyük korkusu kapalı alanda kalmaktı. Sonunda korktuğu başına gelmişti. Ne yapacağını şaşırırdı. Kalbi küt küt atmaya başladı.

10. Sıcak ve boğucu bir gündü. Gece yarısına kadar sohbet ettiğim bir ahbabın evinden çıkmış, Kordon'da ağır ağır yürüyordum. Yol tenhaydı. Gemilerin direkleri, kuru ağaç dalları gibi hafif hafif kıvıldıyor; kayıkların yorgun konuşmaları duyuluyordu.

Bu parçayla ilgili,

- I. Olay yazısından alınmıştır.
II. Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
III. Benzetme yapılmıştır.
IV. Üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve IV.
D) III ve IV.

11. Sakar meke, siyah bir kuştur. Çevresi sazlıklarla kaplı sığ göllerde yaşar. Zamanının çoğunu yüzerek geçirir. Beslenmek istediğinde bazen suyun altına dalar.

Ocak ayında gökyüzünün batı ufku üzerinde portakalı andıran bir cisim görünür. Bu, Güneş ve Ay'dan sonra en parlak gök cismi olan Venüs gezegenidir.

Bu metnin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılması
B) Bilgi vermek için yazılması
C) Pekiştirilmiş sözcüğe yer verilmesi
D) İkileme kullanılması

12. Büyük bir tiyatroya girdik. Burası çok aydınlıktı. İçeride orkestra takımından, garsonlardan başka kimse yoktu. Sahneye büyük bir sofraya kurulmuştu. Sofradan gözümü zü alamıyorduk.

Kitaplardan yorulan gözlerimi çini kaplı duvarlara diktim. Kubbenin ortasındaki billur avize, altın kakmalı zinciriyle muhteşem görünüyordu. Bir anıt gibi duran bu avizeye yaklaştım.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) Deyime yer verilmesi
B) Birinci kişi ağzından anlatılması
C) Betimlemeden yararlanılması
D) Benzetme yapılması

